

การสร้างสรรค์บทเพลง “सानไท”
A Creation of the New Music Composition of *Sarn Tai*

วราภรณ์ เชิดชู,
เดชา ศรีคงเมือง และ รุ่งนภา ฉิมพูน
มหาวิทยาลัยนเรศวร
Waraporn Cherdchoo,
Decha Srikongmuang and Rungnapa Chimput
Naresuan University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: ann.faa.cu@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของผลการวิจัยเรื่อง การสร้างสรรค์ทางดนตรีและศิลปะการแสดงจากอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทในเขตภาคเหนือตอนล่าง เพื่อส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ของท้องถิ่นสู่ระดับสากล ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ และกระบวนการทางการวิจัยสร้างสรรค์ทางดนตรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมทางดนตรีจากอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมจากวิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ไทในเขตภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยพบว่า อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทในภาคเหนือตอนล่าง แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ วัฒนธรรมการเคารพบูชาพระพุทธเจ้า วัฒนธรรมความเชื่อเรื่องการไหว้ผีและบรรพบุรุษ วัฒนธรรมความบันเทิงและการละเล่น วัฒนธรรมด้านอาหาร และวัฒนธรรมด้านเครื่องแต่งกาย จึงเป็นฐานอัตลักษณ์ที่นำมาสู่การสร้างสรรค์ผลงานเพลงसानไท จำนวน 7 บทเพลง ประกอบด้วย ไทยวนล่องน่าน ไทพวนนางกวัก ไทดำน้ำมกน้าแปง ลาวเวียงเรียงรันจันทน์ ไทหล่มขนมเส้น ไทครั้งลีลาลายซิ่น และไทใหญ่แล้ฮู้ปัดตะก่า โดยกำหนดโครงสร้างทำนองออกเป็น 3 ส่วน คือ ทำนองเกริ่น เนื้อทำนอง และทำนองลงท้าย และใช้กลุ่มเสียง Pentatonic ประกอบกับการใช้เครื่องทำนองและจิ้งหะในสำเนียงฐานรากของกลุ่มชาติพันธุ์ อันเป็นภาพสะท้อนอัตลักษณ์วัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ไทในเขตภาคเหนือตอนล่าง

คำสำคัญ: การสร้างสรรค์; ชาติพันธุ์; ไท; ภาคเหนือตอนล่าง

Abstracts

This research article is a part of a study on the creation of music and performing arts from the cultural identity of the *Tai* ethnic group in the lower northern region. Its aim is to promote the cultural values and national identity of the local area on a global scale. The research employs a qualitative research approach and a creative music research process. Its goal is to create musical artworks that reflect the cultural identity of the *Tai* ethnic group in the lower northern region, drawn from their way of life. The research findings reveal that the cultural identity of this group can be divided into five aspects: the culture of respecting and worshiping Buddha, beliefs in spirits and ancestors, entertainment and play culture, food culture, and clothing and adornment culture. These aspects serve as the foundation for creating the "*Sarn Thai*" music work, which consists of seven songs: "*Tai Wan Long Nan*," "*Tai Puan Nang Kuak*," "*Tai Dam Na Mak Na Paeng*," "*Lao Wiang Riang Run Chang Han*," "*Tai Lom Khanom Sen*," "*Tai Krang Lee La Lai Sin*," and "*Tai Yai Lae U-pat Taka*." The musical structure is divided into three parts: the introductory melody, the musical text, and the concluding melody. Pentatonic scale is used, along with traditional musical instruments and rhythms that are rooted in the culture of the Thai ethnic group in the lower northern region, reflecting their cultural identity.

Keywords: creation; ethnicitie; *Tai*; lower northern part of Thailand

บทนำ

หนึ่งสิ่ง que แสดงออกถึงความเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ได้ดั้นั้น คือ การแสดงออกทางศิลปะวัฒนธรรมพื้นถิ่น ที่ จะสามารถสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ ความสามารถ อัตลักษณ์ของมนุษย์ที่มีความแตกต่างกันออกไปในแต่ละ สังคม วัฒนธรรม สภาพแวดล้อมที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ด้วยอัตลักษณ์เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงระหว่าง ความเป็นปัจเจก (individual) และโครงสร้าง (structure) ซึ่งอัตลักษณ์เป็นการเชื่อมต่อความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจเจกกับสังคม (social aspect) ที่สังคมเป็นตัวกำหนดบทบาทหน้าที่และระบบ ตลอดจนสถานภาพที่มี บทบาทแตกต่างกันออกไปในมิติอัตลักษณ์ที่ปรากฏ จึงเป็นการใช้สัญลักษณ์ (symbolic aspect) ส่วนอีกด้าน หนึ่งเป็นมิติภายในความเป็นตัวตนส่วนบุคคล เช่น อารมณ์ ความรู้สึก นึกคิด โดยมนุษย์มีการให้ความหมาย หรือเปลี่ยนแปลงความหมายเกี่ยวกับอัตลักษณ์ของตนในกระบวนการที่สัมพันธ์กับโลกได้ (Kanthryn Woodward อ้างถึงในอภิญญา เฟื่องฟูสกุล, 2546: 5) ดังนั้น คุณลักษณะที่ปรากฏเฉพาะตัว สามารถบ่งบอก หรือชี้ชัดตัวบุคคล สังคม ชุมชน หรือประเทศนั้น ๆ ได้ ทั้งในด้านเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา และวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนการแสดงให้ เห็นถึงมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความแตกต่างหลากหลายทั้ง ในแง่ชีวภาพ ภูมิปัญญาพื้นถิ่น วัฒนธรรม และความสัมพันธ์กับวิถีชุมชนได้อีกทางหนึ่ง

นอกจากนี้ การเคลื่อนที่และกระจายตัวตั้งถิ่นฐานที่อยู่อาศัยเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่สามารถอธิบายรากฐานต้นกำเนิด พัฒนาการ ตลอดจนกลุ่มคนที่หล่อหลอมด้วยบริบทของพื้นที่ จึงส่งผลต่อการเรียกชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งสามารถแบ่งการเรียกตามเชื้อชาติ การเรียกตามภูมิศาสตร์ การเรียกตามวัฒนธรรมประเพณี การเรียกตามการเมืองการปกครองและการเรียกตามกลุ่มชาติพันธุ์ อันเป็นการจัดขอบเขตของปัจจัยที่ใช้ในการอธิบายความหลากหลายทางวัฒนธรรม (Cultural Diversity) (สุเทพ สุนทรเกสัช, 2555: 57-58) ดังกลุ่มชาติพันธุ์ไท หรือ “คนไท” ที่เป็นชนชาติที่พูดภาษาตระกูลภาษาไท ประกอบด้วยชนชาติ “ไท” (Tai) ที่อยู่ในประเทศอื่น ๆ และ “ชาวไทย” (Thai) ในประเทศไทยปัจจุบัน (อัญชลี วงศ์วัฒนา, สัมภาษณ์, 26 พฤษภาคม 2565) เช่น ลักษณะกลุ่มชาติพันธุ์ไทที่ใช้ภาษาไทกะไดในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด ประกอบด้วย กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์และอุทัยธานี ปรากฏกลุ่มชาติพันธุ์ไท จำนวน 7 กลุ่ม คือ ไทยวน ไทพวน ไทดำ ไทครั้ง ไทหล่ม ไทใหญ่ และลาวเวียง โดยอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic identity) นั้น มีลักษณะและความโดดเด่นต่างกันออกไป ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและกลุ่มคน อาทิ ลักษณะบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ภาษา ประเพณี พิธีกรรม ศาสนาและความเชื่อ การแต่งกาย อาหาร ล้วนมีส่วนสำคัญต่ออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ และเป็นข้อมูลหรือเครื่องมือชุดหนึ่งที่สามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ผ่านลักษณะทางวัฒนธรรมได้ (อัญชลี วงศ์วัฒนา, สัมภาษณ์, 23 พฤษภาคม 2565) แต่ด้วยสภาพการณ์ในปัจจุบันศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่นในพื้นที่ดังกล่าวได้ถูกลดและตัดทอนความสำคัญลงในหลายบทบาท ด้วยการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผู้รู้ นักปราชญ์และผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมชาติพันธุ์มีจำนวนลดน้อยถอยลงและใกล้สูญ รวมถึงการไม่เป็นที่ยอมรับจากสังคมในวงกว้าง อาทิ ประเพณีการกวนข้าวยาคุของชาวไทยวน การละเล่นนางกวักในประเพณีกำฟ้าของชาวไทพวน ประเพณีลงช่วงของชาวไทดำ ประเพณีตักบาตรหาบจังหันของชาวลาวเวียง วัฒนธรรมการทำขนมจีนของชาวไทหล่ม วัฒนธรรมการทอผ้าของชาวไทครั้ง และประเพณีแล่อุปัดตะก่าของชาวไทใหญ่ จึงส่งผลให้การสืบทอด การอนุรักษ์ และการพัฒนา อยู่กับกลุ่มคนเฉพาะกลุ่มและอยู่ในพื้นที่จำกัดเฉพาะของกลุ่มวัฒนธรรมของตนเท่านั้น

ด้วยการตระหนักถึงปัญหาและเห็นคุณค่าของการดำรงอยู่ในวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของคนกลุ่มชาติพันธุ์ให้เห็นคุณค่าและสามารถรักษาองค์ความรู้ทางวัฒนธรรมให้คงอยู่นั้น ต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบัน ซึ่งไม่เพียงแต่การศึกษาค้นคว้าและรวบรวมองค์ความรู้ไว้เท่านั้น แต่การสร้างสรรค์ทางดนตรี เพื่อเป็นการพัฒนาและการต่อยอดองค์ความรู้นั้น สามารถดำรงอยู่และสามารถขับเคลื่อนสิ่งต่าง ๆ ได้ตามการเปลี่ยนแปลงของบริบททางวัฒนธรรม ดังนั้น การวิจัยสร้างสรรค์บทเพลงจากรากฐานอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมนั้น จึงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถสร้าง รื้อฟื้น และให้ความรู้กับกลุ่มคนได้เป็นอย่างดี ประกอบกับการศึกษาดังกล่าวยังไม่ปรากฏการวิจัยสร้างสรรค์ทางดนตรีที่มีแนวคิดจากการศึกษาอัตลักษณ์กลุ่มชาติพันธุ์ไทในเขตภาคเหนือตอนล่าง เพื่อการพัฒนาชุมชนสู่ประชาคมมาก่อน ด้วยปัจจัยดังกล่าว

ผู้วิจัยจึงทำการสร้างสรรค์ทางดนตรีจากอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทในเขตภาคเหนือตอนล่าง เพื่อส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ของท้องถิ่นสู่ระดับสากล ด้วยการใช้องค์ความรู้ศาสตร์ และศิลป์ทางศิลปกรรมด้านดนตรีเพื่อพัฒนาชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็งและยกระดับให้กับกลุ่มชาติพันธุ์ ไทในเขตภาคเหนือตอนล่างให้เป็นที่ยอมรับ

โดยการสร้างสรรค์ผลงานครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดชื่อผลงานสร้างสรรค์ว่า “सानไท” ซึ่งท่วงทำนอง ประกอบด้วย 7 บทเพลง คือ ไทยวนล่องน่าน ไทพวนนางกวก ไทดำน่านักน้าแปง ลาวเวียงเรียงรันจั้งหัน ไท หล่มขนมเส้น ไทครั้งลีลาลายขึ้น และไทใหญ่แลอุ้บิตตะก่า เพื่อสื่อถึงคุณค่า อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต ของกลุ่มชาติพันธุ์ไท พร้อมกับการนำเสนอผลงานและการอธิบายองค์ความรู้ทางวิชาการแห่งการสร้างสรรค์ งานศิลป์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์สู่สาธารณะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมทางดนตรีจากอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ไทใน เขตภาคเหนือตอนล่าง

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมี วิธีการดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูล ค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ วิทยานิพนธ์ และหนังสือที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการด้านดนตรี นักวิชาการด้านชาติพันธุ์ นักดนตรี ศิลปินและนักวิชาการด้านความเกี่ยวข้องกับการค้นคว้าชาติพันธุ์และการวิเคราะห์ทางดนตรี

2. การวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากแบบ สัมภาษณ์และแบบการสังเกต แล้วบันทึกข้อมูลที่ได้จากกลุ่มชาติพันธุ์ไทที่พบในภาคเหนือตอนล่าง ตลอดจน การสัมภาษณ์ข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ปราชญ์ บุคคลสำคัญในกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ๆ ที่เป็นที่ยอมรับ ในวงกว้างหรือเป็นผู้ที่มีผลงานชาติพันธุ์เชิงประจักษ์ โดยแบบสัมภาษณ์นั้น ได้รับการตรวจเครื่องมือจาก ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะทางดนตรีก่อนนำไปใช้จริง

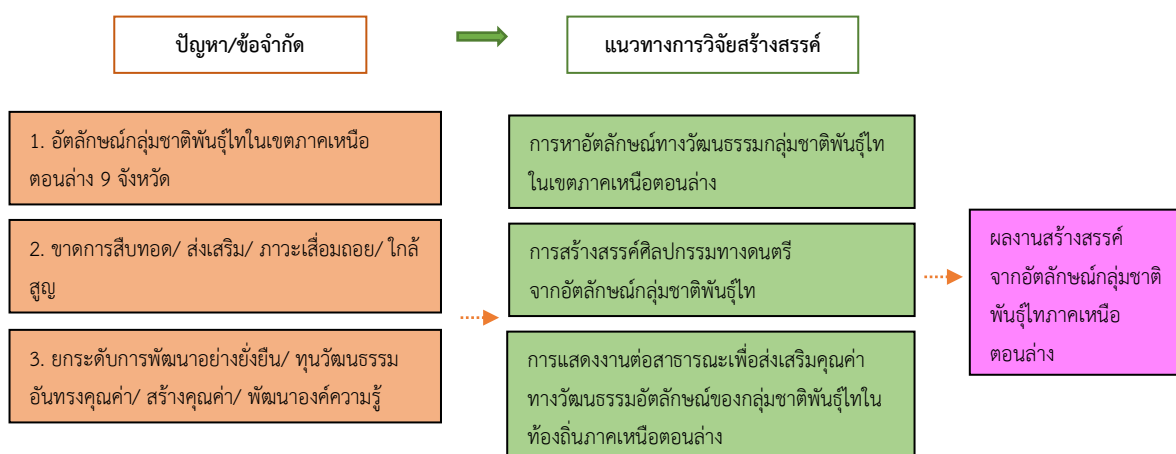
3. สร้างสรรค์ทำนอง โดยนำอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าจากกลุ่มชาติพันธุ์ไทใน เขตภาคเหนือตอนล่างมากำหนดเป็นกระสวนและทำนองต้นรากในการประพันธ์ทำนองเพลง

4. วิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ตำรา งานวิชาการและการ สัมภาษณ์และ 2) การวิเคราะห์ผลงานสร้างสรรค์ทางดนตรี ด้วยการนำข้อมูลเสียงมาบันทึกเป็นลายลักษณ์ อักษรด้วยระบบการบันทึกโน้ตระบบไทยแล้วทำการวิเคราะห์ เพื่ออธิบายโครงสร้างเพลง ระดับเสียง การ

เคลื่อนที่ของเสียง การใช้ชั้นคู่เสียง การเคลื่อนที่ของทำนอง ตลอดจนการกำหนดความโดดเด่นของทำนองเพลงในแต่ละประโยค โดยผ่านการตรวจสอบการวิเคราะห์โดยผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้านดนตรี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การกำหนดกรอบแนวคิดการดำเนินการวิจัยนั้นเป็นการนำสภาพปัญหาและข้อจำกัดของการศึกษาด้านดนตรี ตลอดจนการยอมรับและส่งเสริมคุณค่าทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ สู่การกำหนดแนวทางการวิจัย สร้างสรรค์ในการนำเสนออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ไท การสร้างสรรค์ทางดนตรีและการเผยแพร่ โดยนำแนวคิดและทฤษฎีทางดุริยางคศิลป์มาเป็นกรอบของการออกแบบแนวทางการวิจัย ที่มีการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ถอดองค์ความรู้ ด้วยการใช้หลักการประพันธ์และการวิเคราะห์ตามแนวทางของรองศาสตราจารย์พิชิต ชัยเสรี (พิชิต ชัยเสรี, 2566 : 8) สู่การสร้างสรรค์ทางดนตรีและการวิจัยทางดนตรีวิทยา โดยสามารถสรุปแผนภาพกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การสร้างสรรค์ผลงานนี้เป็นการนำอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ไทที่ใช้ตระกูลภาษาแบบเดียวกันในเขตภาคเหนือตอนล่างมานำเสนอ จำนวน 1 ชุดผลงานสร้างสรรค์ ชื่อ “सानไท” ประกอบด้วยอัตลักษณ์ทางประเพณีและวัฒนธรรมทั้งหมด 7 ผลงานย่อย อันมีความเกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา การบูชาพระพุทธรูปเจ้า วัฒนธรรมด้านอาหาร เช่น การกวนข้าวยาคุหรือการกวนข้าวทิพย์ การทำขนมจีนหรือขนมเส้น วัฒนธรรมด้านการทอผ้า เช่น การทอจก เป็นต้น ตลอดจนประเพณีเกี่ยวกับความเชื่อเรื่องบรรพบุรุษ

หรือผี และประเพณีการลงช่วง ซึ่งเป็นพื้นที่เปิดโอกาสให้หนุ่มสาวได้มาทำความรู้จักซึ่งกันและกัน ดังผลงานสร้างสรรค์จากอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมต่อไปนี้

กลุ่มชาติพันธุ์	อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม	ชื่อผลงานสร้างสรรค์
ไทยวน	ประเพณีการกวนข้าวยาคุ (อาหาร)	ไทยวนล่องน่าน
ไทพวน	ประเพณีการเล่นนางกวัก (ไหว้ผี)	ไทพวนนางกวัก
ไทดำ	ประเพณีการลงช่วง (การละเล่น/ พบปะ/ สังสรรค์)	ไทดำน่านมกนาแปง
ไทหล่ม	ประเพณีการทำขนมจีน	ไทหล่มขนมเส้น
ไทครั่ง	ประเพณีการทอผ้าและลายผ้า (การทอผ้า/ เครื่องนุ่งห่ม)	ไทครั่งลิลาลายขึ้น
ไทใหญ่	ประเพณีแล้ฮู้ปิดตะก่า (ตักบาตร)	ไทใหญ่แล้ฮู้ปิดตะก่า
ลาวเวียง	ประเพณีตักบาตรหาบจังหัน (ตักบาตร)	ลาวเวียงเรียงรันจังหัน

ทำนองที่ 1 ไทยวนล่องน่าน

ผลงานการสร้างสรรค์นี้เป็นการสร้างสรรค์ทำนองที่สะท้อนอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ไทยวนที่ปรากฏในเขตผลงานการสร้างสรรค์นี้เป็นการสร้างสรรค์ทำนองที่สะท้อนอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ไทยวนที่ปรากฏในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยกลุ่มไทยวนนี้อาศัยและดำรงชีวิตตามสายลำน้ำน่านเป็นหลัก จึงกำหนดใช้ชื่อผลงานที่แสดงความ เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ผสมกับปรากฏการณ์ของสภาพความเป็นอยู่ โดยสะท้อนออกมาด้วยเงื่อนไข ข้อกำหนด และ วัฒนธรรมที่ผสมกัน นอกจากที่มาของชื่อผลงานแล้ว ในส่วนของทำนองสะท้อนถึงประเพณีการกวนข้าวยาคุ โดยแบ่งโครงสร้างทำนองออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ส่วนต้นเป็นการเกริ่นทำนองบรรเลงด้วยพิณเป็ยะและจิงหะ สำเนียงเหนือ 4 ไม้อั ตราจิงหะสองชั้น ด้วยทำนองที่เสริมสร้างและแสดงกลิ่นอายแห่งอารยธรรม 2) ส่วนเนื้อ ทำนอง ประกอบด้วย ทำนองอัตราจิงหะสองชั้น จำนวน 3 ท่อน และทำนองอัตราจิงหะชั้นเดียว จำนวน 3 ท่อน เป็นการสะท้อนถึงการเตรียมวัตถุดิบในการกวนข้าวยาคุ ตลอดจนการทำกวนข้าวยาคุทั้งหมด 4 ขั้นตอน การซาวข้าว การบดข้าว การผสมและคั้นน้ำ การกวนส่วนผสม ส่วนทำนองอัตราจิงหะชั้นเดียว จำนวน 3 ท่อนั้น สื่อถึงความสนุกสนาน ร่วมสามัคคีในการทำบุญเพื่อถวายเป็นพุทธบูชาและเป็นทานให้กับผู้ ยากไร้ ตลอดจนเป็นทำนองที่สะท้อนถึงการเฉลิมฉลองและความเป็นสิริมงคล และ3) ส่วนท้ายเป็นการบรรเลง ลงจบทำนอง ซึ่งเป็นท่วงทำนองและลีลาการจบที่แสดงถึงการอำนวยพรและอวยชัยให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม ทางศาสนาและทำนองเพลง ดังลักษณะเนื้อทำนอง

อัตราจังหวะสองชั้น

ท่อนที่ 1

- - - ม	- - ร ด	- - - ช	- - - ล ด	- ช - ด	- ด ม ร	ม ร ด ร	- ม - ช
- ม ร ด	ช ด ร ม	- - ช ร	ม ด ร ม	- - - ร	- ล - ด	- ล ด ช	ม ช ล ด

ท่อนที่ 2

- - - -	- - - ม	- - - -	- ร - ด	- - ม ร	- ด - ร	- ช - ร	- ม - ช
- - - ช	- - - ด	- - - ร	ม ร ช ม	- - - ช	ล ช ล ม	- ม ช ร	- ม ช ด

ท่อนที่ 3

- - - -	- ช ล ด	- - - -	- ช ล ด	- - - -	- ช ล ด	- ช ล ด	- ม - ช
- - - -	- ช ล ด	- ช ล ด	- ม - ช	- ล - ด	- ม - ช	- ล ด ช	- ล - ด

อัตราจังหวะชั้นเดียว

ท่อนที่ 1

- ด ร ด	- ล - ด	- ช ล ด	- ม - ช	- ช ล ด	- ม - ช	- ล ด ช	- ล - ด
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ท่อนที่ 2

- - ล ด	- - ล ด	- - ล ด	- - ล ช	- - ล ด	- - ล ช	- ด - ช	- ล - ด
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ท่อนที่ 3

- ด ร ด	- ล - ด	- ช ล ด	- ม - ช	- ช ล ด	- ม - ช	- ล ด ช	- ล - ด
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ทำนองที่ 2 ไทพวนนางกวัก

ผลงานการสร้างสรรค์นี้เป็นการสร้างสรรค์ทำนองที่สะท้อนอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ไทพวนที่ปรากฏในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยแบ่งทำนองออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ส่วนต้นเป็นการเกริ่นทำนองและกระสวนจังหวะกลองลาวจำนวน 2 ไม้ อัตราจังหวะสองชั้น 2) ส่วนเนื้อทำนอง ประกอบด้วย ทำนองอัตราจังหวะสองชั้นจำนวน 4 ท่อน และ 3) ส่วนท้ายเป็นการบรรเลงลงจบทำนองรูปแบบเดียวกับส่วนต้น โดยทำนองเพลงใช้กลุ่มเสียง 5 เสียง คือ ดร ม x ชล x เป็นหลัก ประกอบกับการนำเสียงนอกกลุ่มทางเสียงมาร่วมดำเนินทำนอง คือ เสียงฟาและเสียงที อีกทั้งยังมีจำนวนความยาวทำนองอัตราจังหวะสองชั้น ความยาวรวมจำนวน 2 จังหวะในแต่ละท่อน ส่วนทำนองอัตราจังหวะชั้นเดียวในแต่ละท่อนมีความยาว จำนวน 1 จังหวะ เพลงนี้ได้สร้างสรรค์ขึ้นจากแนวคิดและแรงบันดาลใจจากโครงสร้างบทร้องที่ใช้ประกอบการเล่นนางกวักในพิธีกำฟ้าของชาวไทพวน ตำบลหาดเสี้ยว อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย ดังบทร้อง

...นางกวักเอย นางกวักเจ้าแม่กวัก อีพ้อหยักแห่ อีแม่แห่หย่อ
กันหยุกกันหยอมาสูงเอียงข้าง เจ้าวดอ้างตำห
เดือนหงาย ตกดิน ตกทราย เดือนแจ้ง เจ้าแม่แอ้งแม่ง
จากฟ้าลงมา นางสาวแก่ง آهن ต้อนแต้น ต้อนแต้น...
ดังลักษณะเนื้อทำนอง

อัตราจังหวะสองชั้น

ท่อนที่ 1

- - - ช	- ช ช ช	- ล ด ล	ช ช ล ช	- ล ช พ	- ด ล ช	ด ล ช พ	ช ล ด ร
- - - ร	- ร ร ร	- ล ด ล	ช ล ด ช	- ล ช พ	- ด ล ช	- ล ช พ	ช ล ด ร

ท่อนที่ 2

- - ด ล	- ล ช พ	- ร พ ช	ด ล ช พ	- - - ช	- ช ล ท	- - ล ช	- ล ช ด
- - ด ล	- ช - พ	- ร พ ช	ด ล ช พ	- ด - ช	- ล - ท	- ล ด ช	- ล - ด

ท่อนที่ 3

- - - ล	- ช - พ	- ช ล ท	- ล - ล	- ช - ด	- ช ช ช	- ล ด ล	- ช - พ
- - - ล	- ช - พ	- ล - ท	- ล - ล	- - - ด	- - - ช	- ล ล ล	ด ล ช พ

ท่อนที่ 4

- - - ช	- ด - ล	- ช - ช	- ช - ช	- ล - ช	- ล - ช	- ล - ช	- ล - ช
- - - ช	- ด - ล	- ช ช ช	- ล - ช	- - - ล	- - - ช	- ล - ช	- ล - ช

ทำนองที่ 3 ไทดำนำมกน่ำแปง

ผลงานการสร้างสรรค์นี้เป็นการสร้างสรรค์ทำนองที่สื่อถึงกลุ่มชาติพันธุ์ไทดำที่ปรากฏในเขตภาคเหนือตอนล่าง มีแนวคิดจากบรรยากาศการเล่นลงช่วงของชาวไทดำที่หนุ่มสาวต่างขึ้นมโนในกิจกรรมเกี่ยวพาราสี ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวสะท้อนพฤติกรรมบุคคลที่มีความน่ารัก อ่อนหวาน การชื่นชม และแสดงความพึงพอใจของแต่ละฝ่าย จึงเป็นที่มาของการกำหนดชื่อผลงานสร้างสรรค์ว่า “ไทดำนำมกน่ำแปง” หมายถึง ความน่ารักน่าเอ็นดู ซึ่งคล้ายกับคำในภาษาอีสานคำว่า “ตาฮักตาแพง” ที่มีความหมายในลักษณะเดียวกัน โดยแบ่งทำนองออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ส่วนต้นเป็นการเกริ่นทำนองและกระสวนกลองอีสานจำนวน 4 ไม้ อัตราจังหวะชั้นเดียวและทำนองนองแคนเอื้อนเสียง 1 ทำนอง 2) ส่วนเนื้อทำนอง ประกอบด้วย ทำนองอัตราจังหวะสองชั้น จำนวน 1 ท่อน รวม 8 ประโยค และทำนองอัตราจังหวะชั้นเดียว จำนวน 1 ท่อน รวม 4 ประโยค และ 3) ส่วนท้ายเป็นการบรรเลงลงจบ ประกอบด้วยทำนองท่อนจบ จำนวน 2 ประโยค และไม้กลองอีสาน 2 ไม้ จากนั้นจึงเอื้อน

ทำนองลงจบในชุดทำนองเดียวกับการขึ้นต้นเพลง โดยทำนองเพลงใช้กลุ่มเสียง 5 เสียง คือ ตรีมขล เป็นหลัก ดังลักษณะเนื้อทำนอง

อัตราจังหวะสองชั้น

-- ร ร	-- ล ล	-- ซ ซ	ดํ ล ซ ล	-- ม ม	ซ ร ม ซ	(-- --โป่ง	-โป่งโป่งโป่ง)
						--- ซ	- ซ ซ ซ
-- ล ล	-- ดํ ดํ	-- ซ ซ	-- ม ม	-- ซ ร	ม ร ด ล	(-โป่ง -โป่ง	-โป่งโป่งโป่ง)
						- ดํ - ล	ดํ ล ซ ล
--- ดํ	- ดํ ดํ ดํ	- ล ดํ รํ	มํ ดํ รํ มํ	- ล ซ ม	ร ม ซ ล	(-- โป่ง โป่ง	-- โป่งโป่ง)
						-- ซ ม	-- ซ ล
- รํ ดํ ล	ซ ล ดํ รํ	(-- ซ ล	-- ดํ รํ)	- ม - ล	ดํ ล รํ ดํ	(-- --โป่ง	-- โป่งโป่ง)
						--- ล	-- รํ ดํ
--- ซ	-- รํ รํ	--- ซ	-- รํ รํ	--- ซ	-- รํ รํ	- ซ - ซ	- รํ - รํ
--- ล	-- ซ ล	--- ม	-- ซ ล	--- ล	-- ดํ รํ	--- ล	-- รํ ดํ
--- ซ	-- รํ รํ	--- ซ	-- รํ รํ	--- ซ	-- รํ รํ	- ซ - ซ	- รํ - รํ
--- ล	-- ซ ล	--- ม	-- ซ ล	--- ล	-- ดํ รํ	- ดํ - ล	ดํ รํ - ดํ

อัตราจังหวะชั้นเดียว

-- ซ ซ	ดํ ล ซ ล	--- ซ	ล ซ ม ซ	-- ซ ซ	ดํ ล ซ ม	-- ล ล	ดํ ล ซ ล
- ด - ร	- ด ร ม	-- ร ม	-- ซ ล	- รํ ดํ ล	ซ ล ดํ รํ	- รํ - ล	ดํ ล รํ ดํ
(-- ซ รํ	-- ซ รํ)	-- ซ ซ	-- รํ รํ	-- ซ ม	-- ซ ล	-- ดํ ล	ดํ รํ - ดํ
(-- ซ รํ	-- ซ รํ)	-- ซ ซ	-- รํ รํ	-- ซ ม	-- ซ ล	-- ดํ ล	ดํ รํ - ดํ

ทำนองที่ 4 ไทลาวเวียงเรียงรันจ้งหัน

ภาคเหนือตอนล่าง โดยเชื้อสาย “ลาวเวียง” เป็นเชื้อสายของชาวลาวจากเมืองเวียงจันทน์ ประเทศลาว ที่ถูกกวาดต้อนมาในสมัยรัชกาลที่ 3 ผลงานสร้างสรรค์มีแนวคิดจากวัฒนธรรมการทำบุญตักบาตรพระยามเช้าของชุมชนชาวลาวเวียง ตำบลหาดสองแคว อำเภอตรอน จังหวัดอุตรดิตถ์ ซึ่งเป็นประเพณีที่สืบทอดกันมาจากบรรพบุรุษ โดยการตักบาตรนั้น ชาวบ้านจะหาบจ้งหันเพื่อใส่อาหารสำหรับไปถวายพระในทุกโอกาสที่มีการทำบุญ สะท้อนให้เห็นถึงความน้อมกายน้อมใจ พิถีพิถันในการจัดเตรียมภัตตาหาร จึงเป็นที่มาของการ

กำหนดชื่อผลงานสร้างสรรค์ว่า “ลาวเวียงเรียงรันจ้งหัน” ประกอบด้วยคำว่า “ลาวเวียง” หมายถึง ชุมชนลาวเวียงบ้านหาดสองแคว จังหวัดอุดรธานี คำว่า “เรียงรัน” หมายถึง ความเป็นระเบียบ การเรียงเป็นระเบียบ และคำว่า “จ้งหัน” หมายถึง หาบจ้งหันที่ใส่อาหารทั้งคาวและหวานสำหรับถวายพระ ดังนั้น “ลาวเวียงเรียงรันจ้งหัน” จึงหมายถึง ชาวลาวเวียงที่มีความพิถีพิถันในการจัดเตรียมภัตตาหารถวายแด่พระสงฆ์ในจ้งหัน และเดินทางเป็นแถวแนวเรียงรายเพื่อไปถวายแด่พระสงฆ์ โครงสร้างทำนองแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) ส่วนต้นเป็นการเกริ่นทำนอง 1 ทำนองและกระสวนกลองลาวจำนวน 3 ไม้ อัตรารจ้งหะสองชั้น 2) ส่วนเนื้อทำนองประกอบด้วย ทำนองอัตรารจ้งหะสองชั้น จำนวน 2 ท่อน ๆ ละ 4 จ้งหะ บรรเลงแบบกลับต้น และทำนองอัตรารจ้งหะชั้นเดียว จำนวน 2 ท่อน ๆ ละ 2 จ้งหะ และ 3) ส่วนท้ายเป็นการบรรเลงลงจบ ประกอบด้วย ทำนองท่อนจบ จำนวน 1 ประโยค และไม้กลองอีสาน 2 ไม้ โดยทำนองเพลงใช้กลุ่มเสียง pentatonic คือ ตระมขลข เป็นหลัก และใช้แนวคิดโครงสร้างทำนองจากบทสวดจุลไชยยปกรณ์ สำเนียงลาวเป็นส่วนประกอบ ผลงานนี้ใช้เครื่องดนตรีที่นำมาบรรเลง ประกอบด้วย พิณ แคน กลอง ฉิ่ง ฉาบ และโหม่ง ดังลักษณะเนื้อทำนอง

อัตรารจ้งหะสองชั้น

ท่อน 1

--- ดั	--- ม	--- ร	ซ ม ร ซ	- ล ล ล	ดั ล - ซ	- ม ล ซ	- ล รั ดั
--- ล	- ดั - ม	-- ร ม	ซ ม ล ซ	- ล ล ล	ดั ล - ซ	- ม ล ซ	- ล รั ดั
----	- ล ซ ม	-- ซ ร	ด ร ม ซ	----	- ม ร ซ	- ม ร ซ	-- ม ร ด
-- ดั ล	ซ ล ดั ม	-- ซ ร	ด ร ม ซ	----	- ล ม ซ	- ล ม ซ	- ล รั ดั

ท่อน 2

--- ซ ซ	ดั ล ซ ม	-- ร ร	ด ร ม ซ	--- ซ ซ	ล ซ ม ร	ร ร ด ร	ซ ร ม ซ
--- รั	- มั รั ดั	- ดั - ล	ซ ล ดั ซ	--- ม	--- ซ	- ซ - ล	ดั ล รั ดั
----	- ล ซ ม	-- ซ ร	ด ร ม ซ	----	- ม ร ซ	- ม ร ซ	-- ม ร ด
-- ดั ล	ซ ล ดั ม	-- ซ ร	ด ร ม ซ	----	- ล ม ซ	- ล ม ซ	- ล รั ดั

อัตรารจ้งหะชั้นเดียว

ท่อน 1

--- ซ ร	ซ ม ร ซ	- ม ล ซ	- ล รั ดั	-- ร ม	ซ ม ล ซ	- ม ล ซ	- ล รั ดั
-- ม ม	ซ ร ม ซ	- ม ร ซ	- ม ร ด	-- ดั ล	ซ ล ดั ซ	- ล ม ซ	- ล รั ดั

ท่อน 2

----	- ซ - ม	- - ร ร	ด ร ม ซ	- - รื ดื	รื ล ดื ซ	- ซ - ล	ดื ล รื ดื
-- ซ ร	ด ร ม ซ	- ม ร ซ	- ม ร ด	-- ดื ล	ซ ล ดื ซ	- ล ม ซ	- ล รื ดื

ทำนองที่ 5 ไทหล่มขนมเส้น

ผลงานการสร้างสรรค์ชิ้นนี้เป็นการสร้างสรรค์ทำนองที่สื่อถึงกลุ่มชาติพันธุ์ไทหล่ม หรือชาวหล่มที่ปรากฏในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยการสืบเชื้อสาย “ไทหล่ม” เป็นเชื้อสายและกลุ่มชาติพันธุ์เก่าแก่ที่มาจากชาวล้านช้าง ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่ตอนบนของจังหวัดเพชรบูรณ์ และเป็นกลุ่มคนที่ปรากฏทั้งการตั้งรกรากอยู่แต่เดิม และการอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐาน จากการหนีภัยสงครามที่เคลื่อนตัวมาจากสายหลวงพระบางและสายเวียงจันทน์ จึงเป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีวัฒนธรรมสะท้อนความเป็นชาติเก่าแก่และความเจริญรุ่งเรืองมายาวนาน โดยผลงานสร้างสรรค์มีแนวคิดจากวัฒนธรรมและภูมิปัญญาวิถีการทำขนมจีน ซึ่งแต่เดิมถือเป็นสำรับอาหารที่จัดถวายแด่กษัตริย์หรือเจ้านายชั้นสูง อีกทั้งยังเป็นอาหารสำหรับกิจกรรมและประเพณีต่าง ๆ ของวัฒนธรรมไทหล่ม ประกอบกับในพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์มีภูมิประเทศอุดมสมบูรณ์และนิยมเพาะปลูกพืชผักตามธรรมชาติ จึงมีการคิดค้นวิธีการทำขนมจีนสูตรเฉพาะ จนกลายเป็นองค์ความรู้ในการทำขนมจีน สิ่งสม และถ่ายทอดจากบรรพบุรุษสู่ปัจจุบัน จึงสื่อให้เห็นถึงอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมด้านอาหารของชาวไทหล่มได้เป็นอย่างดี ด้วยความสำคัญดังกล่าวจึงเป็นที่มาของการกำหนดชื่อผลงานสร้างสรรค์ว่า “ไทหล่มขนมเส้น” ประกอบด้วยคำว่า “ไทหล่ม” หมายถึง กลุ่มคนชาติพันธุ์ไทหล่ม ปัจจุบันคืออำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ และคำว่า “ขนมเส้น” หมายถึง ขนมจีน ซึ่งเป็นคำเรียกโดยคนในวัฒนธรรมไทหล่ม ดังนั้น “ไทหล่มขนมเส้น” จึงหมายถึง ชาวไทหล่มกับอัตลักษณ์วัฒนธรรมการทำขนมจีนที่เป็นลักษณะเฉพาะของจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยสื่อถึงขั้นตอนการทำ 10 ขั้นตอน คือ การทำความสะอาดและการแช่ข้าว การหมักข้าว การบดข้าว การนอนแป้ง การทับน้ำหรือการไล่น้ำ การต้มหรือนึ่งแป้ง การนวดแป้ง การกรองเม็ดแป้ง การโรยเส้น และการเรียงเส้น โครงสร้างทำนองเพลงแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ 1) การเกริ่นทำนอง 1 ทำนอง อัตราจังหวะสองชั้น เพื่อสื่อถึงวัฒนธรรมขนมจีนและขั้นตอนการทำขั้นตอนการทำความสะอาด การแช่ข้าวและการหมักข้าว 2) ทำนองอัตราจังหวะสองชั้น จำนวน 2 ท่อน บรรเลงแบบกลับต้น เพื่อสื่อถึงขั้นตอนการบดข้าว การนอนแป้ง การทับน้ำหรือการไล่น้ำ การต้มหรือนึ่งแป้ง 3) ทำนองอัตราจังหวะชั้นเดียว จำนวน 2 ท่อนและทำนองสร้อยจังหวะกลองลาว เพื่อสื่อถึงการนวดแป้ง การกรองเม็ดแป้ง 4) ทำนองเดี่ยวกลอง อัตราจังหวะชั้นเดียว จำนวน 4 ไม้กลอง เพื่อสื่อถึงการโรยเส้น และการเรียงเส้น และ 5) ทำนองลงจบ อัตราจังหวะชั้นเดียว จำนวน 1 ท่อน บรรเลงจำนวน 4 รอบ เพื่อสื่อถึงความสมัคคีและการทำงานร่วมกันในวัฒนธรรม โดยทำนองเพลงใช้กลุ่มเสียง pentatonic คือ ดรม×ซล× เป็นหลัก โดยใช้แนวคิดโครงสร้างทำนองจากแนวคิดลาวพุงขาว

กำหนดใช้สำเนียงลาวเป็นหลัก ผลงานนี้ใช้เครื่องดนตรีที่นำมาบรรเลง ประกอบด้วย พิณ โปงลาง กลอง ฉิ่ง ฉาบ โหม่ง และเครื่องดนตรีไทย ดังลักษณะทำนองทั้ง 5 ส่วน

ส่วนที่ 1

ร ร ม ม	ซ ซ ล ล	ล ล ล ด	ล ล ล ซ	ล ล ล ด	ซ ล ด ล	ซ ม ซ ซ	ร ด ร ร
ม ม ซ ซ	ด ด ร ร	ด ด ซ ซ	ม ร ด ล	ซ ล ซ ด	ซ ด ร ม	ซ ล ซ ม	ซ ม ร ด
- ร - ม	- ซ - ล	- ล - ด	- ล - ซ	- ล - ด	- ซ - ล	- ม - ซ	- ด - ร
- ม - ซ	- ด - ร	- ด - ซ	- ด - ล	- ซ - ด	- ร - ม	- ซ - ม	- ร - ด

ส่วนที่ 2

ท่อนที่ 1

----	- ร - ม	- ซ - ล	- ม - ซ	--- ด	-- ร ม	- ซ - ม	ร ด - ร
--- ม	-- ร ด	--- ซ	-- ล ด	--- ด	-- ร ม	- ซ - ม	ร ม ซ ด

ท่อนที่ 2

----	- ร - ม	----	ซ ล ม ซ	----	- ด ร ม	-- ซ ม	ร ด - ร
----	- ม ร ด	----	- ซ ล ด	--- ด	-- ร ม	- ซ - ม	ร ม ซ ด

ส่วนที่ 3

ท่อนที่ 1

-- ร ม	ซ ล ม ซ	- ด ร ม	ร ม ด ร	- ม ร ด	- ซ ล ด	- ด ร ม	ร ม ซ ด
--------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ทำนองสร้อยผสมผสานกระสวนจิ้งหะกลอง

--- ด	ด - ด ด	--- ด	ด - ด ด	--- ด	ด - ด ด	--- ด	ด - ด ด
-------	---------	-------	---------	-------	---------	-------	---------

ท่อนที่ 2

-- ซ ล	ซ ล ม ซ	-- ร ม	ร ม ด ร	-- ร ด	ร ด ล ด	-- ร ม	ร ม ซ ด
--------	---------	--------	---------	--------	---------	--------	---------

ทำนองสร้อยผสมผสานกระสวนจิ้งหะกลอง

--- ด	ด - ด ด	--- ด	ด - ด ด	--- ด	ด - ด ด	--- ด	ด - ด ด
-------	---------	-------	---------	-------	---------	-------	---------

ส่วนที่ 4

เดี่ยวกลอง อัตรารั้งหะซันเดี่ยว จำนวน 4 ไม้กลอง/ 4 รอบ

----	--- X	--- X	--- X	----	-- X X	----	-- X X
------	-------	-------	-------	------	--------	------	--------

ส่วนที่ 5

อัตรารั้งหะซันเดี่ยว จำนวน 4 รอบ

--- ด	- ร - ม	- ซ - ล	ซ ม - ซ	--- ด	- ร - ม	- ซ - ม	ร ด - ร
- ล ซ ม	- ซ ม ร	- ม ร ด	- ร ด ล	--- ด	-- ร ม	-- ร ม	ร ม ร ด

ทำนองลงจบ ถอนแนวทอดลง

- ล ซ ม	- ซ ม ร	- ม ร ด	- ร ด ล	- ด - ด	-- ร ม	- ซ - ม	- ร - ด
---------	---------	---------	---------	---------	--------	---------	---------

ทำนองที่ 6 ไทครั้งลีลาลายซัน

ผลงานการสร้างสรรคนี้เป็นกรสร้างสรรคทำนองที่สื่อถึงกลุ่มชาติพันธุ์ไทครั้ง หรือกลุ่มคนไทยเชื้อสายลาวครั้งทีปรากฏในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยการสืบเชื้อสาย “ไทครั้งหรือลาวครั้ง” นี้มีถิ่นฐานเดิมมาจากประเทศลาว ด้วยการอพยพมาจากเมืองหลวงพระบางและเมืองเวียงจันทน์ พร้อมกับกลุ่มลาวอื่น ๆ โดยมีการสืบเชื้อสายบรรพบุรุษที่อาศัยอยู่บริเวณตอนบนของลำน้ำโขง ซึ่งเป็นกลุ่มคนลาวในอาณาจักรศรีสัตนาคนหุต และถูกกวาดต้อนเข้าประเทศไทยจากเหตุการณ์ต่อสู้เมื่อราวสมัยกรุงธนบุรีจนถึงสมัยรัชกาลที่ 3 จึงปรากฏการตั้งรกรากถิ่นฐานในบริเวณเมืองหลวงภาคกลาง และกระจายตัวออกไปยังจังหวัดต่าง ๆ โดยเฉพาะเขตภาคเหนือตอนล่าง เช่น อุทัยธานี กำแพงเพชร นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก สุโขทัย เป็นต้น แต่มีจำนวนชาวไทครั้งมากในบริเวณจังหวัดอุทัยธานีและจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นพื้นที่ใกล้เคียงกัน จากการเข้ามาของกลุ่มชาติพันธุ์จึงมีวัฒนธรรมที่สะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ที่มีมรดกภูมิปัญญาที่สืบทอดต่อกันมาบรรพบุรุษอันมีวิธีการเก่าแก่และดั้งเดิมจากรุ่นสู่รุ่น คือ การทำผ้าทอมือที่มีการอนุรักษ์สวดลายโบราณ การย้อมผ้าจากน้ำครั่ง โดยผลงานสร้างสรรค์นำแนวคิดจากภูมิปัญญาลายผ้าซันตลอดจนกระบวนการวิธีการทำผ้าทอลักษณะของวัฒนธรรมไทครั้งมาสู่การกำหนดชื่อผลงานสร้างสรรค์ว่า “ไทครั้งลีลาลายซัน” ประกอบด้วยคำว่า “ไทครั้ง” หมายถึง กลุ่มคนชาติพันธุ์ไทครั้งหรือลาวครั้ง โดยศึกษาจากกลุ่มผ้าทอไทครั้ง และคำว่า “ลีลาลายซัน” หมายถึง กุญแจลายผ้าโบราณ ประกอบด้วย ลายนาค ลายสร้อยสา ลายขอกำ และลายปักไก่ ดังนั้น “ไทครั้งลีลาลายซัน” จึงหมายถึง ชาวไทครั้งกับอัตลักษณ์วัฒนธรรมด้านการทอผ้าที่มีลักษณะเฉพาะ โครงสร้างทำนองเพลงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) การเกริ่นทำนอง 1 ทำนอง อัตรารั้งหะซันสองชั้น ใช้เครื่องดนตรีแคนบรรเลง เพื่อสื่อถึงวิถีชีวิตและการทำผ้า 2) ทำนองอัตรารั้งหะซันสองชั้น จำนวน 2 ท่อน บรรเลงแบบกลับต้น

โดยทำนองท่อนที่ 1 สื่อและอธิบายถึงผ้าจีนลายนาค และลายสร้อยสา ส่วนทำนองท่อนที่ 2 สื่อและอธิบายถึงลายขอกำและลายปีกไก่ และมีการสร้างลักษณะโดดเด่นให้กับลายขอกำและลายปีกไก่ ด้วยการสร้างทำนองสร้อยเดินทำนองประกอบจังหวะกลองยาวอีสาน และ 3) ทำนองอัตราจังหวะชั้นเดียว จำนวน 2 ท่อนและทำนองสร้อยผสมจังหวะกลองยาวอีสาน และทำนองกลองลงจบ อัตราจังหวะสองเดียว จำนวน 2 ไม้กลองเพื่อสื่อถึงความสมัคปรมาสนาและการทำงานร่วมกันในวัฒนธรรมการทอผ้า โดยทำนองเพลงใช้กลุ่มเสียง pentatonic คือ โดเรมิโซ ล เป็นหลัก กำหนดใช้สำเนียงลาวเป็นหลัก ผลงานนี้ใช้เครื่องดนตรีที่นำมาบรรเลงประกอบด้วย พิณ โปงลาง กลอง ฉิ่ง ฉาบ โหม่ง และเครื่องดนตรีไทย ดังลักษณะเนื้อทำนอง

อัตราจังหวะสองชั้น จำนวน 2 ท่อน

ท่อนที่ 1

----	- ล - ล	--- ด	- ร - ล	- ด - ด	- ซ - ล	- ด - ด	- ร - ล
--- ล	- ล ล ล	- ล ร ด	- ร ด ล	- ล ร ด	- ซ - ล	ร ล ด ร	- ด - ล
----	ม ด ร ม	-- ซ ร	ม ด ร ม	--- ร	ม ร ซ ม	-- ด ร	ม ร ด ล
--- ด	ร ด ร ม	-- ร ด	ล ด ร ล	--- ด	ล ร ด ล	- ด - ด	ร ม ซ ล

ทำนองสร้อย

----	--- ล	- ล --	- ม ซ ล	----	--- ซ	- ซ --	- ร ม ซ
----	--- ล	- ล --	- ม ซ ล	----	--- ซ	- ซ --	- ร ม ซ

กลองยาวอีสานตีรว

--- X	- X --	- X - X	- X - X	- X - X	X X X X	X X X X	- X - X
----	ม ด ร ม	-- ซ ร	ม ด ร ม	--- ร	ม ร ซ ม	-- ด ร	ม ร ด ล
--- ด	ร ด ร ม	-- ร ด	ล ด ร ล	--- ด	ล ร ด ล	- ด - ด	ร ม ซ ล

ท่อนที่ 2

--- ล	--- ซ	--- ม	ร ม ซ ล	--- ซ	ล ด - ล	- ด - ซ	ร ม ซ ล
--- ล	--- ซ	--- ม	ร ม ซ ล	--- ซ	ล ด - ล	- ด - ซ	ร ม ซ ล
- ซ - ม	- ร - ด	- ล ด ร	ม ด ร ม	- ซ ร ม	- ม ร ด	- ล ด ร	ม ร ด ล
--- ด	ซ ด ร ม	- ม ร ด	ล ด ร ล	--- ด	ซ ด ร ม	- ม ร ด	ล ด ซ ล

ทำนองสร้อย

----	--- ล	- ล --	- ม ซ ล	----	--- ซ	- ซ --	- ร ม ซ
------	-------	--------	---------	------	-------	--------	---------

กลองยาวอีสานตีรัว

- - - X	- X - -	- X - X	- X - X	- X - X	X X X X	X X X X	- X - X
- ช - ม	- ร - ด	- ล ด ร	ม ด ร ม	- ช ร ม	- ม ร ด	- ล ด ร	ม ร ด ล
- - - ด	ช ด ร ม	- ม ร ด	ล ด ร ล	- - - ด	ช ด ร ม	- ม ร ด	ล ด ช ล

อัตราจังหวะชั้นเดียว จำนวน 2 ท่อน

ท่อนที่ 1

- - - ด	- รี้ ดี้ ล	- ช ล ดี้	- รี้ ดี้ ล	- - - ด	- รี้ ดี้ ล	- ช ล ดี้	- รี้ ดี้ ล
- - ช ร	ม ด ร ม	- - ด ร	ม ร ด ล	- - ร ด	ล ด ร ล	- ดี้ - ดี้	ร ม ช ด

ท่อนที่ 2

(- ช - ม)	ร ม ช ล	(- ดี้ - ช)	ร ม ช ล	(- ช - ม)	ร ม ช ล	(- ดี้ - ช)	ร ม ช ล
- ม ร ด	- ร - ม	- ม ร ด	ม ร ด ล	- ม ร ด	- ด ร ม	- ด ร ม	ร ม ช ล

ทำนองสร้อยผสมจังหวะกลองยาวอีสาน

(- ล - ล)	- ม ช ล	(- ช - ช)	- ร ม ช	(- ล - ล)	- ม ช ล	(- ช - ช)	- ร ม ช
- ม ร ด	- ร - ม	- ม ร ด	ม ร ด ล	- ม ร ด	- ด ร ม	- ม ร ด	ร ม ช ล

กระสวนจังหวะกลองลงจบทำนอง จำนวน 2 ไม่กลอง

- - - X	- X - X	- X - X	- X - X	- - - X	- X - X	- X - X	- X - X
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

ทำนองที่ 7 ไทใหญ่แล้ฮู้ปัดตะก่า

ผลงานการสร้างสรรค์นี้เป็นการสร้างสรรค์ทำนองที่สื่อถึงกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่ที่ปรากฏในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยกลุ่มไทใหญ่ลี้ภัยการเมืองอพยพเข้าสู่ประเทศไทยในบริเวณติดต่อระหว่างไทยกับพม่า ซึ่งเป็นการอพยพมาจากรัฐฉานเข้ามาแพร่กระจายตามสถานที่ต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยพื้นที่อำเภอแม่สอด จังหวัดตากเป็นพื้นที่หนึ่งที่ปรากฏกลุ่มชาติพันธุ์ไทใหญ่เข้ามาตั้งถิ่นฐาน จากการเข้ามาของกลุ่มชาติพันธุ์จึงสะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับความเชื่อความศรัทธาในการนับถือศาสนาพุทธที่สืบทอดต่อกันมาจากรุ่นบุรุษและจัดทำขึ้นเป็นประจำทุกปี คือ ประเพณีแล้ฮู้ปัดตะก่า หรือเรียกว่า “พิธีแห่ข้าวพระพุทธรูป” อันเป็นประเพณีที่ยังคงปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมประเพณีกว่า 100 ปี โดยผลงานสร้างสรรค์นำแนวคิดประเพณีดังกล่าวมากำหนดชื่อผลงานสร้างสรรค์ว่า “ไทใหญ่แล้ฮู้ปัดตะก่า” ประกอบด้วยคำว่า “ไทใหญ่” หมายถึง กลุ่มคนชาติพันธุ์ไทใหญ่ และคำว่า “แล้ฮู้ปัดตะก่า” หมายถึง การแห่ข้าวพระพุทธรูปในช่วงวันเข้าพรรษา ดังนั้น “ไทใหญ่แล้ฮู้ปัดตะก่า” จึงหมายถึง ชาวไทใหญ่ในประเพณีแห่ข้าวพระพุทธรูป โครงสร้างทำนองเพลงแบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) การเกริ่นทำนอง 1 ทำนอง อัตราจังหวะชั้นเดียว ใช้เครื่องดนตรีกลอง

โหม่ง และฉาบใหญ่ 2) ทำนองอัตราจังหวะสองชั้น จำนวน 2 ท่อน บรรเลงแบบกลับต้น โดยทำนองท่อนที่ 1 สื่อลักษณะขบวนแห่ ส่วนทำนองท่อนที่ 2 การถวายข้าวพระพุทธร และ 3) ทำนองอัตราจังหวะชั้นเดียว จำนวน 2 ท่อน เพื่อสื่อถึงความสมัครสมานสามัคคีและการรวมกลุ่มคนในวัฒนธรรมการจัดประเพณีบุญช่วงเข้าพรรษา โดยทำนองเพลงใช้กลุ่มเสียง pentatonic คือ ตระมขล เป็นหลัก ผลงานนี้ใช้เครื่องดนตรีที่นำมาบรรเลงประกอบด้วย กลอง ฉาบ โหม่ง และเครื่องดนตรีไทย ดังลักษณะเนื้อทำนองต่อไปนี้

อัตราจังหวะสองชั้น จำนวน 2 ท่อน

ท่อนที่ 1

----	---ม	-ม--	ร ม ช ล	----	ดํ ล ช ม	--ม--	ร ม ช ล
---ล	-รํดํ ล ช ม	-ม--	-ดํร ม ช ล	---ล	-รํดํ ล ช ม	-ม--	ด ร ม ช
---ล	ดํ ล ช ม	-ม--	-ช - ล	---ล	---ดํ	---รํ	ดํ รํ -ม
----	-มํ รํ ดํ	-ดํ -รํ	-มํ รํ ดํ	-รํ ดํ ล	-ดํ -รํ	-รํ ดํ ล	-ช - ล

จังหวะกลอง 2 รอบ

---x	---x	-x-x	-x-x	--xx	-x-x	--xx	-x-x
------	------	------	------	------	------	------	------

ท่อนที่ 2

(----	ช ด ร ม	(----	ร ม ช ล	(----	ดํ ล ช ม	(----	ร ม ช ล
(----	----	(----	----	(----	----	(----	----
---ล	ดํ ล ช ม	---ม	ร ม ช ล	---ล	ดํ ล ช ม	---ร	ด ร ม ช
---ล	ดํ ล ช ม	---ม	-ช - ล	----	-ล ดํ รํ	-ช -ดํ	มํ รํ ช มํ
----	---ดํ	---ล	ดํ ล รํ ดํ	---ล	ช ล ดํ รํ	-ดํ -ล	-ช - ล

จังหวะกลอง 2 รอบ

---x	---x	-x-x	-x-x	--xx	-x-x	--xx	-x-x
------	------	------	------	------	------	------	------

อัตราจังหวะชั้นเดียว จำนวน 2 ท่อน

ท่อนที่ 1

---ม	ร ม ช ล	-ช -ม	ร ม ช ล	---ม	ร ม ช ล	-ช -ม	ด ร ม ช
---ม	ร ม ช ล	-ช -รํ	ม ด ร ม	---ดํ	รํ ล รํ ดํ	รํ ล รํ ดํ	ช ม ช ล

ท่อนที่ 2

---ด	ร ด ร ม	ร ด ร ม	ร ม ช ล	---ด	ร ด ร ม	ร ด ร ม	ด ร ม ช
---ด	ช ด ร ม	ช ม ช ด	ร ม ช ม	ช ม ช ด	ร ด ล ด	ล ด ม ร	ด ล ช ล

กระสวนจิ้งหะกลองลงจบทำนอง จำนวน 2 ไม้กลอง

--- x	--- x	-- x x	X x - x	--- x	--- x	-- ^{xx} x	- x - x
-------	-------	--------	---------	-------	-------	--------------------	---------

สรุปผลการวิจัย

กลุ่มชาติพันธุ์ที่ศึกษาในครั้งนี้ เฉพาะกลุ่มชาติพันธุ์ไทนั้น บริเวณจังหวัดในเขตภาคเหนือตอนล่าง ประกอบด้วย 9 จังหวัด คือ กำแพงเพชร ตาก นครสวรรค์ พิจิตร พิษณุโลก เพชรบูรณ์ สุโขทัย อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี พบกลุ่มชาติพันธุ์ไทแต่ละกลุ่มแพร่กระจายในหลาย โดยกลุ่มชาติพันธุ์ไทที่พบในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัดนี้ พบจำนวน 7 กลุ่ม คือ ไทยวน ไทพวน ไทดำ ลาวเวียง ไทหล่ม ไทครั้ง และไทใหญ่ โดยกลุ่มชาติพันธุ์ในกลุ่มชาติพันธุ์ไทดังกล่าว จากการค้นคว้าข้อมูล สัมภาษณ์ และลงเก็บข้อมูลภาคสนามเมื่อพิจารณาจะพบว่า อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ (Ethnic identity) นั้นมีลักษณะและความโดดเด่นในทุก ๆ ด้าน ทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและกลุ่มคน อาทิ ลักษณะบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ภาษา ประเพณี พิธีกรรม ศาสนาและความเชื่อ การแต่งกาย อาหาร ล้วนมีส่วนสำคัญต่ออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของชาติพันธุ์ และเป็นข้อมูลหรือเครื่องมือชุดหนึ่งที่สามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ผ่านลักษณะทางวัฒนธรรมที่ไม่หยุดนิ่งที่สามารถสั่นไหวเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา โดยการสร้างสรรค์เป็นการสร้างจากอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่ม ซึ่งจากการสัมภาษณ์ปราชญ์และผู้เชี่ยวชาญประจำท้องถิ่นในแต่ละพื้นที่ให้ข้อมูลและแสดงความคิดเห็นในฐานะผู้อยู่ในวัฒนธรรมต่างให้ความเห็นที่สอดคล้องกัน ผสมผสานกับการปรากฏลักษณะอัตลักษณ์ที่โดดเด่นเชิงประจักษ์ที่ประชาชนทั่วไปสามารถรับรู้ตรงกันเชิงสาธารณะและในระดับชาติได้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นรายละเอียดและข้อมูลอัตลักษณ์เฉพาะทางวัฒนธรรมของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ไทในภาคเหนือตอนล่างที่ยังคงรักษาและยึดถือเป็นแนวปฏิบัติสืบทอดกันจนกระทั่งปัจจุบัน สามารถสะท้อนให้เห็นถึงความเป็นชาติพันธุ์นั้น ๆ ผ่านท่วงทำนองและลีลาของชุดการแสดงทั้ง 7 ชุด ดังนี้

ลำดับ	กลุ่มชาติพันธุ์ไท	ผลงานสร้างสรรค์	การสะท้อนอัตลักษณ์
1	ไทยวน	ไทยวนล่องน่าน	การกวนข้าวยาคุเพื่อถวายแด่พระพุทธเจ้า : วัฒนธรรมการเคารพบูชาพระพุทธเจ้า
2	ไทพวน/ ลาวพวน	ไทพวนนางกวั๊ก	การละเล่นนางกวั๊ก : วัฒนธรรมความเชื่อเรื่องการไหว้ผีและบรรพบุรุษ
3	ไทดำ/ ไททรงดำ/ ลาวโซ่ง	ไทดำน่านมกาน่าแปง	การละเล่นลงช่วง : วัฒนธรรมความบันเทิงและการละเล่น

ลำดับ	กลุ่มชาติพันธุ์ไท	ผลงานสร้างสรรค์	การสะท้อนอัตลักษณ์
4	ไทครั้ง/ ลาวครั้ง-ลาวซี	ไทครั้งลีลาลายขึ้น	การทอผ้า : วัฒนธรรมด้านเครื่องแต่งกาย
5	ลาวเวียง	ลาวเวียงเรียงรัน จั้งหัน	การเตรียมสำหรับอาหารถวายแด่พระพุทธเจ้า : วัฒนธรรมการเคารพบูชาพระพุทธเจ้า
6	ไทหล่ม/ ลาวหล่ม	ไทหล่มขนมเส้น	การทำอาหาร : วัฒนธรรมด้านอาหาร
7	ไทใหญ่	ไทใหญ่แฉ้อปัดตะก่า	การเตรียมสำหรับอาหารถวายแด่พระพุทธเจ้า : วัฒนธรรมการเคารพบูชาพระพุทธเจ้า

จากข้อมูลอัตลักษณ์วัฒนธรรมทางชาติพันธุ์อันเกิดจากการปฏิสังสรรค์ในกลุ่มและนอกกลุ่มของแต่ละกลุ่มชาติพันธุ์ ตลอดจนภาวะความรู้สึกร่วมทางอัตลักษณ์ที่ทำให้เห็นถึงความแตกต่างจากกลุ่มชาติพันธุ์อื่น โดยสามารถสะท้อนให้เห็นถึงสัญลักษณ์ที่แสดงออกหรือก่อให้เกิดความสำนึกทางชาติพันธุ์ของคนที่สามารถรับรู้ได้ว่าตนเป็นใคร กลุ่มใด ชาติพันธุ์ใด ตลอดจนบทบาทหน้าที่ที่มีต่อกลุ่ม (ภูมิพัฒน์ เชตียนนท์, 2546: 19-20) นอกจากกลุ่มชาติพันธุ์นั้น ๆ จะเกิดความรู้สึกว่าเป็นกลุ่มเดียวกันแล้ว ยังเป็นการสร้างความรัก ความสามัคคี สายสัมพันธ์อันดีต่อกันอีกด้วย

อภิปรายผลการวิจัย

การสร้างสรรคผลงานทางศิลปกรรมดนตรีนี้ สามารถสะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ วัฒนธรรมการเคารพบูชาพระพุทธเจ้า วัฒนธรรมความเชื่อเรื่องการไหว้ผีและบรรพบุรุษ วัฒนธรรมความบันเทิงและการละเล่น วัฒนธรรมด้านอาหาร และวัฒนธรรมด้านเครื่องแต่งกาย โดยมีนัยยะสำคัญ 6 ประเด็น คือ 1) ด้านการปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ (Adaptation) อันเนื่องจากการเคลื่อนที่การเดินทางของบรรพบุรุษที่อพยพเข้าตั้งถิ่นฐานที่มีธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ เช่น เส้นทางเดินทางทางน้ำ และเส้นทางเดินทางเท้า มีการปรับตัวให้กับพื้นที่และสร้างให้พื้นที่ดังกล่าวมีอัตลักษณ์ของพื้นที่ตนเองและเกิดความสมดุลตามพัฒนาการทางสังคม 2) ด้านวิถีการดำเนินชีวิต อันเป็นองค์รวมของกิจกรรมพื้นฐานในวิถีชีวิต ตลอดจนพฤติกรรมเฉพาะกลุ่ม (Way of life) 3) ด้านสังคมที่สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างคน ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และสิ่งเหนือธรรมชาติ (Social aspect) 4) ด้านความเชื่อ เป็นสิ่งที่มีอำนาจในการโน้มน้าวให้คนมีส่วนร่วมในการรับเอาคุณค่าและแบบอย่างพฤติกรรมที่เป็นไปตามกรอบความเชื่อ ศีลธรรม ความศรัทธา และความศักดิ์สิทธิ์ 5) ด้านความรู้ เป็นองค์ความรู้ ทักษะ นวัตกรรม แนวปฏิบัติ หรือการเรียนรู้ที่เป็นผลจากกิจกรรมทางปัญญาในรูปแบบดั้งเดิมของกลุ่มนั้น ๆ

(Traditional knowledge) และ 6) ด้านการรับรู้สัมพันธ์กับวัฒนธรรมภายนอก จนส่งผลต่อการรับรู้ทางวัฒนธรรมจากภายนอกสู่กลุ่มของตน ก่อให้เกิดการผสมผสานทางวัฒนธรรม (Cultural integration)

ดังนั้น การสร้างสรรค์ผลงานในครั้งนี้ จึงใช้กระบวนการสร้างสรรค์ทางดนตรีที่ผสมผสานสำเนียงท้องถิ่น เรื่องราว บริบทแวดล้อม และความหมายตามวัฒนธรรมแต่ละด้านที่ปรากฏ อันเป็นการนำเสนอรูปแบบที่รวมเป็นหนึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดศิลปะที่เกิดขึ้นจากความเจริญรุ่งเรืองเรื่องของมนุษย์ของ น. ณ ปากน้ำ ที่กล่าวว่า “อันศิลปะคลาสสิกนั้นจะรุ่งเรืองบริบูรณ์อย่างสุดยอดทั้งทางศิลปะและวัฒนธรรม ศาสนา ขนบประเพณี และเศรษฐกิจ โดยต่างก็มีวิวัฒนาการร่วมกันมาเปื้อนสายเดียวโดยตลอด เสมือนเป็นวิวัฒนาการของสังคม ของประเทศ ของชุมชน ทุกอย่างจะต้องดำเนินร่วมกันมาเสมอ เราเรียกว่าการผสมผสาน ระหว่างสังคม และเศรษฐกิจกับสิ่งที่เป็นศาสนาและปรัชญาว่าสิ่งแวดล้อม (surrounding)” (น. ณ ปากน้ำ, 2532 : 71-75) ฉะนั้น การสร้างสรรค์ผลงานศิลปกรรมทางดนตรีจากอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตของกลุ่มชาติพันธุ์ไทในเขตภาคเหนือตอนล่าง จึงเป็นผลงานต้นแบบทางดนตรีที่นำเสนอวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทที่มีการเคลื่อนไหว การเปลี่ยนแปลง การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และการมีความสัมพันธ์ ตลอดจนการปะทะสังสรรค์ซึ่งกันและกัน จึงนับได้ว่าเป็นพื้นที่สร้างโอกาสสำคัญแห่งองค์ความรู้ทางดุริยางคศิลป์ ทางมานุษยวิทยาดนตรีได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

การวิจัยนี้ถือเป็นผลการศึกษาวิจัยและผลงานสร้างสรรค์ที่สะท้อนอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทในแต่ละกลุ่มที่ปรากฏในภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด อันเป็นภาพสะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างบริบททางวัฒนธรรม สังคม การดำรงชีวิต และวิถีชีวิตได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบรรเลงเพื่อการบูชาแต่พระศาสนา อันมีแนวคิดเพื่อเป็นการถวายทานและการสร้างบุญ นอกจากนี้ยังรวมถึงการบรรเลงประกอบกิจกรรมความบันเทิงและประเพณีพิธีกรรมในวิถีชีวิตที่สามารถเชื่อมโยงผู้คนชนชั้นต่าง ๆ รวมเข้าด้วยกัน อย่างไรก็ตาม การวิจัยนี้มีกระบวนการวิเคราะห์และการสร้างสรรค์ที่สามารถแสดงปรากฏการณ์วิธีการ ท่วงทำนอง ลักษณะลีลาสำนวนทำนองอันเป็นอัตลักษณ์ของพื้นที่ได้เป็นอย่างดี

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยในอนาคต

การศึกษาในประเด็นและพื้นที่ดังกล่าวยังมีข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในวัฒนธรรมและประเพณีอีกหลายแห่งการดำรงชีวิต จึงควรค่าแก่การศึกษา เพราะประเด็นเหล่านี้จะเป็นข้อมูลที่สามารถขยายองค์ความรู้ในเชิงวัฒนธรรมดนตรีที่ปรากฏในวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ไทในภาคเหนือตอนล่างได้อย่างเป็นรูปธรรมให้กับวงวิชาการ วิชาชีพและเป็นแนวทางการเรียนรู้ต่อไปได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

- พิชิต ชัยเสรี. (2566). *สังคมศาสตร์วิเคราะห์*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ภูมิพัฒน์ เจริญานนท์. (2546) *ปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์แห่งลุ่มทะเลสาบรัฐฉาน "ยองห้วย-อินเล"*.
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์: กรุงเทพมหานคร.
- น. ณ ปากน้ำ. (2532). *ความเข้าใจในศิลปะ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.
- สุเทพ สุนทรเกาส์. (2555). *ทฤษฎีชาติพันธุ์สัมพันธ์ : รวมบทความทางทฤษฎีเกี่ยวกับอัตลักษณ์ เชื้อชาติ กลุ่มชาติพันธุ์ การจัดองค์กรความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์ และรัฐประชาชาติ*. เชียงใหม่ : ศูนย์ศึกษาชาติพันธุ์และการพัฒนา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- อภิญา เพื่องฟูสกุล. (2546). *อัตลักษณ์*. กรุงเทพมหานคร : คณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาสังคมวิทยา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- อัญชลี วงศ์วัฒนา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 23 พฤษภาคม 2565.
- อัญชลี วงศ์วัฒนา, การสื่อสารส่วนบุคคล, 24 พฤษภาคม 2565.